

Dr. sc. Marko **BRATKOVIĆ**
izvanredni profesor
Sveučilište u Zagrebu Pravni fakultet
marko.bratkovic@pravo.unizg.hr

Doris **GANIĆ**, mag. iur.*
odvjetnica u Zagrebu
dorisganic@gmail.com

UDK 347.921.6:341.645.2(4)
347.23:341.231.14(4)
Rad stigao: 19. svibnja 2026.
Rad prihvaćen: 29. svibnja 2026.
Izvorni znanstveni rad

ODMJERAVANJE PARNIČNIH TROŠKOVA: POGLED IZ STRASBOURGA

Sažetak: Iz prakse Europskog suda za ljudska prava proizlazi da znatno financijsko opterećenje nametnuto stranci na kraju postupka može dovesti do povrede prava na pristup sudu iz čl. 6., st. 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda te prava na mirno uživanje vlasništva iz čl. 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju. Iako pravila o troškovima postupka, uključujući načelo prema kojem stranka koja izgubi spor snosi troškove postupka, služe legitimnim ciljevima poput osiguranja uredna funkcioniranja pravosuđa i odvratanja stranaka od postavljanja neosnovanih ili pretjerano visokih zahtjeva, pravo na pristup sudu mora biti praktično i učinkovito, a ne teorijsko i iluzorno. Troškovi postupka ne smiju de facto neutralizirati korist ostvarenu sudskom zaštitom. U praksi Strazburškog suda tražbina dovoljno utvrđena konačnom i ovršivom sudskom odlukom smatra se „vlasništvom“ zaštićenim čl. 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju pa troškovi postupka koji znatno umanjuju ili praktično „pojedu“ dosuđenu naknadu mogu predstavljati miješanje u pravo na mirno uživanje vlasništva.

U ocjeni jesu li odmjereni troškovi postupka razmjerni legitimnom cilju kojem pravila o troškovima postupka služe Sud osobitu važnost pridaje okolnostima konkretnog slučaja, osobito uspjehu stranke u dokazivanju osnove zahtjeva, predvidivosti ishoda postupka u vrijeme njegova pokretanja, financijskim posljedicama odluke o troškovima te prirodi spora. Bogata praksa Strazburškog suda pritom jasno pokazuje da problem često nije u samim pravilima o troškovima postupka, nego u njihovoj mehaničkoj i pretjerano formalističkoj primjeni, zbog čega Sud naglašava obvezu nacionalnih sudova da odluke o troškovima dostatno obrazlože i da u njihovu donošenju stvarno uzmu u obzir okolnosti konkretnog slučaja.

Ključne riječi: parnični troškovi, pravo na pristup sudu, pravo na mirno uživanje vlasništva, razmjernost, Europski sud za ljudska prava.

1. Uvod

Klauz protiv Hrvatske zanimljiv je slučaj iz prakse Europskog suda za ljudska prava.¹ Gospodin Klauz uhićen je i priveden u policijsku postaju gdje ga je tijekom višesatna

* Rad se dijelom oslanja na rad *Troškovi parničnog postupka u praksi Europskog suda za ljudska prava* koji je Doris Ganić izradila pod mentorstvom Marka Bratkovića i obranila kao svoj diplomski rad na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu u rujnu 2022. godine.

¹ *Klauz protiv Hrvatske*, zahtjev br. 28963/10, presuda od 18. srpnja 2013.